MERITUM

Pismo Podkarpackiego Kuratora Oświaty nr 7 (18) wrzesień 2018

Szanowni Państwo,
Dyrektorzy, Nauczyciele!

Uroczysta odsłona kolejnego roku szkolnego już na nami, a w perspektywie dziesięć miesięcy wypełnionych pracą i nauką. Jak wiadomo, lepiej łączyć pożyteczne z przyjemnym, dlatego mam nadzieję, że w tym zabieganiu znajdzie się też czas na rozwijanie pasji, zainteresowań, zabawę czy kreatywność, zarówno uczniów, jak i nauczycieli. Inspiracji do działań raczej nie brakuje. Dostarczają ich podstawowe kierunki polityki oświatowej, a wśród nich 100 rocznica odzyskania niepodległości przez Polskę. Jubileusz ten sam w sobie inicjuje wiele wydarzeń, integrujących społeczności nie tylko szkolne, ale i lokalne, a jego wyjątkowy, patriotyczny charakter ma szczególny wydźwięk w naszych małych ojczyznach. Widać to po ilości zgłoszonych przez Państwa inicjatyw na mapie wydarzeń 100 lecia – 366 już zakończonych, a 87 planowanych w najbliższym czasie. Za wszystkie dziękujemy.

W powakacyjnym numerze „Meritum" odnosimy się do najważniejszych kwestii związanych z konkursami przedmiotowymi kuratora oświaty oraz oceny pracy nauczyciela. W tym ostatnim z jednej strony niewiele się zmienia, ponieważ kryteria tej oceny nadal dotyczą stopnia realizacji obowiązków określonych w KN. Z drugiej, są też takie nowości, które trzeba rozeznać w kontekście własnej sytuacji zawodowej. Szerzej meritum tych zmian omawiamy w zamieszczonym poniżej artykule, będącym swoistym podsumowaniem i utrwaleniem tematu.

Wszystkim nam życzę dobrego roku szkolnego z nadzieją na ciekawe, merytoryczne spotkania w gronie dyrektorów, nauczycieli i rodziców.

Małgorzata Rauch
Podkarpacki Kurator Oświaty

Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2018/2019

1. 100 rocznica odzyskania niepodległości – wychowanie do wartości i kształtowanie patriotycznych postaw uczniów.
2. Wdrażanie nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego.
   Kształcenie rozwijające samodzielność, kreatywność i innowacyjność uczniów.
3. Kształcenie zawodowe oparte na ścisłej współpracy z pracodawcami.
   Rozwój doradztwa zawodowego.
4. Rozwijanie kompetencji cyfrowych uczniów i nauczycieli. Bezpieczne i odpowiedzialne korzystanie z zasobów dostępnych w sieci.

Zmiany w zakresie oceny pracy nauczycieli

Ustawa z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz.U. z 2017 r. poz. 2203) zmieniła niektóre przepisy ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2018 r. poz. 967). Wśród nich znalazły się zmiany dotyczące oceniania pracy nauczycieli. Jak podaje Ministerstwo Edukacji Narodowej, zmiany te zostały wprowadzone w celu ujednolicenia systemu oceny pracy nauczycieli.

Dotychczas kryterium oceny pracy nauczyciela stanowił stopień realizacji obowiązków określonych w art. 6 i art. 42 ust. 2 Karty Nauczyciela oraz art. 5 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59 ze zm.) a także zadań statutowych szkoły – ustalony w wyniku sprawowanego nadzoru pedagogicznego. Obecnie niewiele się w tej kwestii zmienia, ponieważ kryteria oceny pracy nauczyciela nadal dotyczą stopnia realizacji obowiązków określonych ww. przepisach. Jedynym nowym obowiązkiem nauczyciela, zapisanym w art. 6 ust. 3a Karty Nauczyciela, jest doskonalenie zawodowe zgodne z potrzebami szkoły.

Nowością natomiast jest sprecyzowanie w rozporządzeniu szczegółowych kryteriów oceny pracy nauczycieli, które odnoszą się do obowiązków ustawowych i uwzględniają etapy rozwoju zawodowego nauczycieli poddawanych ocenie. Są one jednakowe dla wszystkich nauczycieli w każdej polskiej szkole, przedszkolu i placówce oświatowej. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych kryteriów i trybu dokonywania oceny pracy nauczycieli, zakresu informacji zawartych w karcie oceny pracy, składu i sposobu powoływania zespołu oceniającego oraz trybu postępowania odwoławczego (Dz.U. z 2018 r. poz. 1133) wchodzi w życie 1 września bieżącego roku.

Nowe przepisy wprowadzają też obligatoryjność oceny. W poprzednim stanie prawnym oceny pracy nauczycieli były dokonywane sporadycznie. Najczęściej procedura ta uruchamiana była w przypadku nieprawidłowości w pracy nauczyciela, bądź kiedy aktualna ocena pracy potrzebna była nauczycielowi w celu ubiegania się o stanowisko kierownicze w szkole lub nagrodę kuratora czy ministra. Obecnie ocena pracy będzie dokonywana:

- po zakończeniu stażu na stopień nauczyciela kontraktowego, nauczyciela mianowanego i nauczyciela dyplomowanego (oraz po zakończeniu dodatkowego stażu),
- cyklicznie co 3 lata pracy w szkole od dnia uzyskania stopnia nauczyciela kontraktowego, nauczyciela mianowanego i nauczyciela dyplomowanego (jeżeli w tym okresie nauczyciel kontraktowy lub nauczyciel mianowany rozpocznie staż na kolejny stopień awansu zawodowego oceny pracy dyrektor dokona po zakończeniu stażu).

Jak łatwo zauważyć, nie będzie już funkcjonowała ocena dorobku zawodowego za okres stażu. Kryteria oceny pracy nauczyciela, dokonywanej po zakończeniu stażu na kolejny stopień awansu zawodowego, będą obejmowały także stopień realizacji planu rozwoju zawodowego. Ocena pracy może być też dokonana w każdym czasie, nie wcześniej jednak niż po upływie roku od dokonania oceny poprzedniej, z inicjatywy dyrektora szkoły lub na wniosek: nauczyciela, organu sprawującego nadzór pedagogiczny, organu prowadzącego szkołę, rady szkoły lub rady rodziców.

Nowością jest również upoważnienie ustawowe dyrektorów do ustalania regulaminu określającego wskaźniki oceny pracy nauczycieli, odnoszące się do poziomu spełniania poszczególnych kryteriów oceny pracy na kolejnych stopniach awansu zawodowego oraz uwzględniające specyfikę pracy w danej szkole. Dyrektor ustala regulamin po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej i właściwych struktur związków zawodowych. Na stronie internetowej Ministerstwa Edukacji Narodowej umieszczono materiały, które mogą ułatwić dyrektorom opracowanie regulaminów. Zawarto w nich propozycje wskaźników, które można wykorzystać w całości, ale można też zmieniać, dostosowując do specyfiki pracy w danej szkole. Należy jednak podkreślić, że zapisy regulaminów nie mogą w jakikolwiek sposób modyfikować kryteriów określonych w rozporządzeniu.

Dyrektor szkoły jest obowiązany ocenić nauczyciela w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia złożenia przez niego wniosku o dokonanie oceny pracy lub powiadomienia go na piśmie o rozpoczęciu procedury oceny jego pracy (gdy ocena nie wynika z inicjatywy nauczyciela). W przypadku oceny pracy dokonywanej po zakończeniu stażu dyrektor ma nie więcej niż 21 dni od dnia złożenia sprawozdania z realizacji planu rozwoju zawodowego na dokonanie tej oceny.

Dokonując oceny pracy nauczyciela, dyrektor szkoły zasięga obligatoryjnie opinii rady rodziców, a w przypadku nauczyciela stażysty i nauczyciela kontraktowego również opinii opiekuna stażu o dorobku zawodowym nauczyciela za okres stażu. Fakultatywnie może zasięgnąć też opinii samorządu uczniowskiego. Na wniosek nauczyciela obowiązkowo zasięga, a z własnej inicjatywy może zasięgnąć opinii właściwego doradcy metodycznego na temat pracy nauczyciela, a w przypadku braku takiej możliwości – opinii innego nauczyciela dyplomowanego lub mianowanego.

Ocena pracy nauczyciela ma charakter opisowy i jest zakończona stwierdzeniem uogólniającym: ocena wyróżniająca, ocena bardzo dobra, ocena dobra lub ocena negatywna. Jak więc widzimy, nowe przepisy ustawowe rozszerzyły skalę oceny pracy o ocenę bardzo dobrą. Ustalając ocenę pracy nauczyciela, dyrektor określa poziom spełniania wszystkich kryteriów, które obowiązują nauczyciela na danym stopniu awansu zawodowego, przy pomocy wskaźników zawartych w regulaminie. Trzeba pamiętać, że każde z kryteriów jest równie ważne i jego spełnianie powinno być oceniane w takiej samej skali jak kryteria pozostałe (wartość określająca maksymalny poziom spełnienia kryterium musi być taka sama dla wszystkich kryteriów). Jeżeli dyrektor ustali poziom spełniania kryteriów oceny pracy na poziomie:

- 95% i powyżej – nauczyciel otrzymuje ocenę wyróżniającą,
- 80% i powyżej – ocenę bardzo dobrą,
- 55% i powyżej – ocenę dobrą,
- poniżej 55% – ocenę negatywną.

Ocena negatywna wiąże się brakiem możliwości ubiegania się o nadanie stopnia awansu zawodowego i rozwiązaniem stosunku pracy. Ocena dobra to minimalny warunek złożenia wniosku o nadanie stopnia awansu zawodowego. Uzyskanie oceny wyróżniającej przez nauczyciela dyplomowanego będzie skutkowało otrzymaniem dodatku za wyróżniającą pracę (począwszy od roku 2020 wysokość dodatku będzie sukcesywnie wzrastała i docelowo w roku 2022 wyniesie ok. 500 zł). Pozostali nauczyciele, legitymujący się wyróżniającą oceną pracy, będą mieli możliwość skrócenia ścieżki awansu zawodowego.

Od ustalonej oceny pracy nauczyciel będzie mógł się odwołać. Nauczycielowi przysługuje prawo wniesienia odwołania, za pośrednictwem dyrektora szkoły, do organu sprawującego nadzór pedagogiczny nad szkołą w terminie 14 dni od dnia doręczenia oceny. Odwołanie rozpatrywać będzie zespół oceniający. W przypadku rozpatrywania odwołań ustawodawca wprowadził możliwość (obok dotychczasowego podtrzymania lub zmiany oceny) uchylenia oceny pracy oraz przekazania sprawy do ponownego ustalenia organowi, który jej dokonał, jeżeli zespół oceniający stwierdzi, że ocena pracy została dokonana z naruszeniem przepisów prawa.

Należy pamiętać, że do postępowań w sprawie dokonania oceny pracy nauczyciela, wszczętych i niezakończonych przed dniem 1 września 2018 r. stosuje się przepisy dotychczasowe. Natomiast oceny pracy nauczycieli kontraktowych i mianowanych po raz pierwszy na nowych zasadach należy dokonać do dnia 31 sierpnia 2021 r. (jeśli w tym okresie nauczyciel rozpocznie staż na kolejny stopień awansu zawodowego, wówczas dopiero po jego zakończeniu). Zaś oceny pracy nauczycieli dyplomowanych, którzy w dniu 1 września 2018 r. posiadają co najmniej trzyletni okres pracy w szkole od dnia uzyskania stopnia nauczyciela dyplomowanego, po raz pierwszy na nowych zasadach dokonuje się do dnia 30 czerwca 2020 r.

Jak podkreśla Ministerstwo Edukacji Narodowej, zmiany w zakresie oceny pracy należy rozpatrywać w kategorii zmiany jakościowej, zapewniającej stałe monitorowanie pracy nauczycieli oraz zobiektywizowanie oceny ich pracy.

Opracowała:
Małgorzata Nowińska-Zgurska – Kierownik Oddziału
Jakości i Zarządzania Edukacją w Rzeszowie
Kuratorium Oświaty w Rzeszowie

Konkursy przedmiotowe organizowane przez Podkarpackiego Kuratora Oświaty w roku szkolnym 2018/2019

Konkursy przedmiotowe są kierowane do uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych zainteresowanych tematami i zagadnieniami wykraczającymi poza treści podstawy programowej kształcenia ogólnego. Mają na celu wspieranie uzdolnień uczniów, wdrażanie uczniów do samokształcenia, pobudzanie twórczego myślenia, rozwijanie umiejętności stosowania zdobytej wiedzy w praktycznym działaniu, wyłonienie i promowanie uczniów zdolnych oraz ich nauczycieli, promowanie szkół, a także integrowanie środowisk edukacyjnych województwa.

W roku szkolnym 2018/2019 Podkarpacki Kurator Oświaty organizuje następujące konkursy przedmiotowe:

SZKOŁA PODSTAWOWA

1. z Języka Polskiego,
2. z Matematyki,
3. z Historii,
4. z Biologii,
5. z Chemii,
6. z Fizyki,
7. z Geografii,
8. z Języka Angielskiego,
9. z Języka Niemieckiego,
10. z Języka Francuskiego,

GIMNAZJUM

1. Polonistyczny,
2. Matematyczny,
3. Historyczny,
4. Biologiczny,
5. Chemiczny,
6. Fizyczny,
7. Geograficzny,
8. Języka Niemieckiego,
9. Języka Angielskiego,
10. Języka Francuskiego,
11. Języka Ukraińskiego,
12. Języka Hiszpańskiego,
13. Informatyczny.

Działając na podstawie § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 stycznia 2002 r. *w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad* (Dz. U. 2002.13.125 ze zm.) kurator oświaty przekazuje do szkół regulamin konkursu przeprowadzanego w danym roku szkolnym, w terminie do dnia 30 września.

Wszelkie informacje na temat konkursów znajdują się na stronie *ko.rzeszow.pl* w zakładkach „Dla dyrektora i nauczyciela" oraz „Dla ucznia i rodzica" - „Konkursy przedmiotowe".

Opracowanie:
Kuratorium Oświaty w Rzeszowie
Wydział Rozwoju i Wsparcia Edukacji
Oddział Wspomagania i Innowacji